

LES 5: PLAN B

Na het maken van een speelplan in sans-atout staat nu het speelplan in een troefcontract op het programma. Allereerst is daar de introductie van het begrip 'verliezer'. Dit zijn slagen die je *zou kunnen* verliezen. Bij het maken van een speelplan zet je in eerste instantie een pessimistische bril op. Wat extra voorbeelden:

	♦ H 7 2	♦ H 7 2	♦ H 3 2	♦ H V 2
Verliezers	♦ V 8 4 2	♦ V 8 1	♦ B 6 2	♦ 7 4 3 2

Van belang is dat het tellen van verliezers gebeurt vanuit *de hand met de lange troeven*. Doorgaans is dat de hand van de leider, maar soms (na een Jacoby transfer) liggen de lange troeven in dummy. Dan moet er dus feitelijk een speelplan gemaakt worden vanuit dummy. In dit stadium erg lastig. Hooguit aanstippen dus.

1.	2.
♦ A 9 3	♦ 6
♦ 6	♦ A 9 3

In 1 tel je nul ruitenverliezers, omdat je de tweede ruiten al kunt troeven. In 2 tel je twee verliezers, omdat het maken van aftroevers in dummy (korte troefkant) in het speelplan moet worden opgenomen.

Dan het wegwerken van verliezers. Op een rijtje:

- In de kleur zelf
- Op hoge kaarten van dummy
- Door aftroevers

De laatste is verreweg het interessantst. Verliezers wegwerken door te snijden of naar de losse honneur toe te spelen kan de leerling inmiddels hopelijk wel. Ook de tweede lijkt evident, maar is misschien toch lastiger dan het oogt. Een testcase:

<p> ♠ H B 7 2 ♥ A V 3 ♦ A 9 3 ♣ 9 7 3 <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; margin: 5px 0;"> N W O Z </div> ♠ A V 10 8 5 ♥ H 2 ♦ V B ♣ 10 5 4 2 </p>	<p>Zuid speelt 4♠. Na het troeftrekken kun je op noords ♥V in zuid een verliezer wegwerken. Op welke kaart valt de keuze? De vierde klaveren kan in dummy worden getroefd. Het is dus ♦B waar afscheid van genomen moet worden.</p>
--	---

Aftroevers aan de korte kant moeten vaak worden voorbereid. Een instructief voorbeeld:

♠ H 8 3
♥ 9 8 4 2
♦ 7 6
♣ A 8 4 2

N
W O
Z

♠ A V B 7 2
♥ A 3
♦ A 9 2
♣ H 6 5

Zuid speelt 4♠ met de uitkomst van ♥H. Je hebt vier verliezers: een harten, een klaveren en twee ruitens. Een ruitenverliezer kan worden getroefd in dummy. Je moet dan wel eerst een ruitenslag weggeven. Direct, omdat de aftroever gemaakt moet worden voor het troeftrekken.

OEFENSPELLEN LES 5

1.

♠ 6 5 4 2 ♥ 8 5 ♦ A 7 5 3 ♣ 9 5 2	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> </table>	N	W	O	♠ H B 7 3 ♥ 7 3 ♦ H V 10 ♣ B 10 8 7	♠ 10 9 8 ♥ A H V 10 6 ♦ B 9 4 ♣ H 3
N						
W						
O						

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♣	pas	1♥
pas	2♥	pas	4♥
pas	pas	pas	

Bieden: Na de 1♣ opening bouwt zuid de bieding rustig op met 1♥. 2♥ toont hartensteun en een minimale opening. Voor zuid genoeg om 4♥ te proberen.

Spelen: West komt uit met ♠6. Zuid telt drie ruitenverliezers en twee schoppenverliezers. Een schoppen kan worden getroefd in dummy. Een ruitenverliezer kan worden weggewerkt op een hoge klaveren van dummy. Daar is wel haast bij geboden. Wie in de eerste slag ♠V legt gaat down als OW na ♠H drie ruitenslagen oprapen. Veiliger is om ♠A te pakken, troef te trekken en dan de klaverveur uit te spelen. Speel eerst ♠H en dan ♣3 naar ♣A. Op ♣V gooi je in de hand ♦4 weg.

Resultaat: 4♥ Contract

2.

♠ H B 9 4 2 ♥ 10 7 ♦ B 7 ♣ V B 8 2	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> </table>	N	W	O	♠ V 8 7 6 ♥ A H V B 2 ♦ A 6 ♣ 9 4	♠ A 5 ♥ 9 8 4 ♦ H V 10 8 5 ♣ A 7 6
N						
W						
O						

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	1♥	pas
1♠	2♦	3♠	pas
4♠	pas	pas	pas

Bieden

Na het 1♠ antwoord springt oost naar 3♠. Dat toont 15-17 punten. West heeft net voldoende om de manche te proberen.

Spelen

Noord komt uit met ♦H. De leider telt vier verliezers: ♠A, een ruitenslag en twee klaverslagen. In 4♠ is dat een te veel. Wie na ♦A troef speelt stelt NZ in staat om de vier slagen ook daadwerkelijk op te rapen. Beter is om eerst de hoge harten uit te spelen. Op ♥V gaat in west ♦B weg. Nu is de ruitenverliezer verdwenen en kan er troef getrokken gaan worden.

Resultaat: 4♠ Contract

3.

♠ B 8 4 2 ♥ A 7 6 ♦ 8 5 4 3 ♣ 7 2	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> <tr><td>Z</td></tr> </table>	N	W	O	Z	♠ A H V 6 ♥ 8 4 ♦ A 7 2 ♣ A H 5 3	♠ 9 5 ♥ B 9 5 2 ♦ V B 10 6 ♣ V 10 4
N							
W							
O							
Z							

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	pas
pas	pas	2SA	pas
3♣	pas	3♠	pas
4♠	pas	pas	pas

Bieden: Oost heeft 20 punten met een SA-verdeling en opent met 2SA. West gebruikt de Stayman conventie om te onderzoeken of er een 4-4 fit is in schoppen. Dat blijkt het geval. Het wordt dus 4♠.

Spelen: Zuid komt uit met ♥H. Oost telt vanuit de hand vijf verliezers: een harten, twee ruiten en twee klaveren. De beide klaververliezers kunnen in dummy worden getroefd. Dan mag je echter niet drie keer troef trekken, want dan houd je maar één troef over in west. Beter is om eerst de aftroevers te maken. Neem ♥A, speel ♣A en ♠H en troef een klaveren in west. Dan volgt schoppen naar de aas en de vierde klaveren. Als zuid nog bekend weet je dat noord ook geen klaveren meer heeft. Dus is het verstandig om te troeven met ♠B, dat voorkomt een overtroever. Pa daarna ga je troef trekken.

Resultaat: 4♠ Contract

4.

♠ A 9 5 4 3 ♥ 8 7 ♦ 10 8 5 ♣ H 7 3	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> <tr><td>Z</td></tr> </table>	N	W	O	Z	♠ 10 8 2 ♥ A 6 5 ♦ B 9 6 ♣ V B 10 2	♠ H B 7 6 ♥ H B 9 2 ♦ H 7 ♣ A 6 5
N							
W							
O							
Z							

West	Noord	Oost	Zuid
pas	1SA	pas	2♣
pas	2♥	pas	4♥
pas	pas	pas	

Bieden: Noord heeft 15 punten met een SA-verdeling en opent dus 1SA. Via de Stayman conventie wordt de 4-4 fit harten ontdekt. Zuid legt aan in 4♥.

Spelen: Oost komt uit met ♣V. Noord telt verliezers in schoppen, harten en klaveren. Zodra ♣A is verdreven heeft hij haast met het wegwerken van een verliezer. Hij gaat geen troef trekken (dat stelt OW in staat om vier slagen te maken), maar speelt ♦H gevolgd door ♦7 naar ♦A. Dan volgt ♦V, waar in noord een klaveren op wordt weggedaan. De leider haalt opgelucht adem als niemand troeft. Hij kan nu gaan troef trekken en verliest uiteindelijk niet meer dan ♠A, ♥A en één klaverslag.

Resultaat: 4♥ Contract

5.

<p>♠ A B 7 3 2 ♥ 8 6 ♦ A V 3 ♣ H 8 6</p> <p>♠ 10 ♥ H V 7 5 4 ♦ B 9 5 2 ♣ 7 4 3</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">N</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">W O</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Z</td></tr> </table>	N	W O	Z	<p>♠ 9 8 ♥ A 10 2 ♦ 10 8 6 4 ♣ V B 10 5</p> <p>♠ H V 6 5 4 ♥ B 9 3 ♦ H 7 ♣ A 9 2</p>
N					
W O					
Z					

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♠	pas	4♠
pas	pas	pas	

Bieden

Zuid heeft voldoende punten en troefsteun om de 1♠ opening naar 4♠ te verhogen.

Spelen

Oost komt uit met ♣V. De leider neemt en trekt twee rondjes troef. Er zijn drie verliezers: twee in harten en een in klaveren. De klaververliezer kan worden weggewerkt door driemaal ruiten te spelen en op de derde hoge ruiten in zuid een klaveren af te gooien. Noord kan zijn derde klaveren dan in dummy troeven.

Resultaat: 4♠ +1

6.

<p>♠ V 9 6 ♥ V 10 9 8 ♦ B 9 4 ♣ 8 7 2</p> <p>♠ A H 7 5 2 ♥ A 5 3 ♦ 6 5 ♣ V 9 3</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">N</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">W O</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Z</td></tr> </table>	N	W O	Z	<p>♠ B 8 4 ♥ 7 6 ♦ H 10 7 3 2 ♣ H B 4</p> <p>♠ 10 3 ♥ H B 4 2 ♦ A V 8 ♣ A 10 6 5</p>
N					
W O					
Z					

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
1♠	pas	2♠	pas
pas	pas		

Bieden

Als je een vijfkaart hebt, heeft een volgbod de voorkeur boven een informatiedoublet. Oost mag steunen op een driekaart. NZ hebben ondanks de opening weinig in de melk te brokkelen.

Spelen

Noord komt uit met ♣8. West telt zes verliezers: een schoppen, twee harten, twee ruitens en een klaveren. Een hartenverliezer is weg te werken door de derde harten te troeven aan de korte troefkant. Dat moet dan wel voor het troefftrekken gebeuren.

Resultaat: 2♠ Contract

7.

<p>♠ V 7 6 4 ♥ 10 7 6 ♦ H 9 8 2 ♣ B 2</p> <p>♠ A 3 ♥ V B 9 ♦ 10 7 5 ♣ 10 8 7 5 4</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">N</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">W O</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Z</td></tr> </table>	N	W O	Z	<p>♠ H 5 ♥ H 8 5 4 ♦ V B 6 4 3 ♣ 9 3</p> <p>♠ B 10 9 8 2 ♥ A 3 2 ♦ A ♣ A H V 6</p>
N					
W O					
Z					

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♠
pas	2♠	pas	4♠
pas	pas	pas	

Bieden

De zuidhand is sterk genoeg om tegenover een partner met 6-9 punten de manche te proberen.

Spelen

West komt uit met ♥V. Zuid telt vier verliezers: ♠AH en twee harten. Een hartenverliezer kan worden weggewerkt op ♦H. Wie na ♥A begint met troefftrekken stelt OW in staat om twee hartenlagen op te rapen. Beter is om ♦A op te rapen, met ♣8 over te steken naar ♣B en op ♦H een harten weg te gooien.

Resultaat: 4♠ Contract

8.

<p>♠ H 10 4 2 ♥ 6 ♦ V 10 8 5 ♣ A 9 7 6</p> <p>♠ A V 7 ♥ A 8 7 5 ♦ A H ♣ V 10 8 4</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">N</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">W O</td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">Z</td></tr> </table>	N	W O	Z	<p>♠ 6 5 ♥ H V B 3 2 ♦ 7 3 ♣ H B 5 3</p> <p>♠ B 9 8 3 ♥ 10 9 4 ♦ B 9 6 4 2 ♣ 2</p>
N					
W O					
Z					

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	pas	1♥	pas
4♥	pas	pas	pas

Bieden

West heeft met 19 punten net niet de kracht niet voor een 2SA opening. Wel is hij sterk genoeg om 1♥ naar 4♥ te verhogen.

Spelen

Zuid komt uit met zijn singleton klaveren. Noord moet zich realiseren dat zijn partner niet voor niets met een door de tegenpartij geboden kleur uitkomt. Hij neemt ♣A en speelt klaveren na, die zuid kan troeven. Wanneer zuid nu schoppen speelt breekt een belangrijk moment aan. Als noord weer aan slag komt geeft hij zijn partner een tweede aftroever. Oost wil dat niet riskeren en en snijdt daarom niet op ♠H. Hij pakt ♠A en trekt vliegenvlug de troeven.

Resultaat: 4♥ Contract